

Nr 203.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ersättning av statsmedel för taxeringsarbete i Stockholms stad för tiden 1 oktober 1941—30 september 1942; given Stockholms slott den 18 april 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18 april 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

Enligt bestämmelserna i 145 § taxeringsförordningen bestrides huvudparten av kostnaderna för taxeringsarbetet av statsmedel. Vad beträffar den årliga taxeringen utgår sålunda ersättning av sådana medel bl. a. till ordförandena och kronoombuden i taxeringsnämnderna [1 mom. 1)], för prövningsnämndernas utgifter samt till sakkunniga m. fl. [1 mom. 5), jämfört med 5 och 6 mom.]. Har kommun åtagit sig kostnader för särskilda anstalter för taxeringsarbetet genom tillhandahållande av kommunens tjänstemän (i Stockholm tjänstemän hos överståthållarämbetet) till biträden därvid eller annorledes, lämnar staten bidrag till kostnaderna under förutsättning

att Kungl. Maj:t finner dessa anstalter äga särskilt värde för det allmänna [1 mom. 3)]. Av statsmedel bestrides vidare gottgörelse för det arbete med uppläggande av taxeringslängder m. m., som åligger vissa tjänstemän i städerna [1 mom. 4)], samt ersättning åt kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppborärenden¹ för hans befattning med taxeringen i Stockholm [1 mom. 2)].

Enligt 13 § förordningen den 14 juni 1933 (nr 357) om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet må bl. a. ordförande och av överståthållarämbetet eller länsstyrelse förordnad ledamot i taxeringsnämnd för göromål enligt förordningen, där så finnes skäligt, åtnjuta särskild ersättning av statsmedel.

I Stockholm handhades intill den 1 oktober 1936 taxeringen jämte debiteringen av överståthållarämbetets avdelning för uppborärenden, i vars arbetsuppgifter jämväl ingick uppborärenden med redovisning. Den mera fast anställda personalen vid avdelningen avlönades av staden, varförutom vissa av tjänstemännen uppbyro sportler (bl. a. debetsedellösen) till betydande belopp. Vidare utgingo ersättningar av statsmedel jämlikt 145 § taxeringsförordningen direkt till olika befattningshavare. Av övriga ersättningar, som bestredos av statsmedel, märktes särskilt ett bidrag å 70,000 kronor (tidigare 90,000 kronor), som med stöd av 145 § 1 mom. 3) utbetalades till staden. Bidraget, som utgått sedan år 1921, var motiverat med att den då verkställda omorganisationen av uppborärenden genom ett förbättrat taxeringsförfarande finge anses ha tillgodosett även statsverkets intresse.

År 1935 upprättades av överståthållarämbetet förslag till omorganisation av ämbetets avdelning för uppborärenden till en avdelning för skatteärenden. Sedan Stockholms stadsfullmäktige i princip godkänt förslaget under förutsättning att överenskommelse träffades med statsverket om statsbidrag till staden enligt grunder som kunde av stadsfullmäktige godtagas, underställde överståthållarämbetet Kungl. Maj:t frågan om ändrade grunder för lämnande av ersättning av statsmedel för taxeringsarbete i Stockholm. I en den 17 januari 1936 dagtecknad proposition, nr 39, föreslog därefter Kungl. Maj:t riksdagen, bland annat, att bemyndiga Kungl. Maj:t att för en tid av tre år, räknat från och med den dag förslaget till omorganisation trädde i kraft, medgiva, att i stället för ersättning, som jämlikt 145 § taxeringsförordningen eller 13 § förordningen om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet skulle utgå av statsmedel till personer, som biträtt med taxeringsarbete i Stockholms stad, visst bestämt belopp finge utbetalas till staden under huvudsakligen de villkor och förutsättningar, som av mig såsom föredragande departementschef angivits vid anmälan av propositionen inför Kungl. Maj:t. Sedan propositionen bifallits av riksdagen samt stadsfullmäktige bekräftat sitt preliminära godkännande av förslaget, genomfördes omorganisationen med ikraftträdande

¹ Enligt förordning den 12 juni 1936 (nr 272) skall vad som finnes stadgat om kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppborärenden i stället äga tillämpning å skattedirektören vid ämbetet.

av ny lönestat och instruktion för överståthållarämbetets avdelning för skatteärenden den 1 oktober 1936. Samtliga sportler indrogos till stadens kassa.

I fråga om den närmare utformningen av bestämmelserna om ersättningen till staden samt vad övrigt i ärendet förekom får jag i huvudsak hänvisa till propositionen 39/1936. Ersättningen skulle enligt de fastställda grunderna uppgå till 200,000 kronor för år, då allmän fastighetstaxering ej ägt rum, med tillägg av 14,000 kronor för år, då sådan taxering skett. Staden skulle samtidigt bestrida alla med taxeringsarbetet i Stockholm förenade kostnader, vilka enligt sistnämnda båda författningsrum skulle ersättas av statsmedel, dock med det undantag att i den mån taxeringsuppgifter alltjämt skulle handhavas av andra än tjänstemän hos överståthållarämbetet, ersättning härför fortfarande skulle utgå direkt av statsmedel. Undantaget avsåg bland annat arvoden till ordförandena i taxeringsnämnderna och fastighets-taxeringsnämnderna, till vissa kronoombud samt till den ordinarie prövningsnämndens och den särskilda prövningsnämndens ledamöter.

För envar av tidsperioderna 1 oktober 1939—30 september 1940 samt 1 oktober 1940—30 september 1941 har ersättningsbeloppet bestämts till 220,000 kronor. I fråga om vad i samband därmed förekommit får jag hänvisa till propositionen 134/1940 L.

I skrivelse den 4 mars 1941 har *överståthållarämbetet* anfört huvudsakligen följande.

Frågan om fördelning mellan staten och staden av kostnaderna för överståthållarämbetets verksamhet har numera kommit i ett annat läge, sedan förslag avgivits om överståthållarämbetets uppförande å riksstaten. En lösning av denna fråga torde emellertid ej vara att förvänta i sådan tid, att därav skulle beröras den ersättning av statsmedel, som bör utgå till Stockholms stad för tiden 1 oktober 1941—30 september 1942. Intill ett avgörande skett läser annan beräkningsgrund icke kunna komma till användning, än den, som tillämpats vid tillkomsten av tidigare bestämmelser i ämnet.

Enligt en inom överståthållarämbetet uppgjord sammanställning skulle årsbidraget under angiven förutsättning uppgå till 218,857 kronor, vilket lämpligen torde kunna avrundas till samma belopp som under sistförflutna budgetår, eller till 220,000 kronor. Samtliga ifrågavarande kostnader hänföra sig till tiden före den 1 juli 1942, vadan sagda anslag erfordras även om överståthållarämbetet från och med sistnämnda dag skulle överföras å riksstaten.

Överståthållarämbetet vill således förorda, att i avbidan å en definitiv lösning av frågan om överståthållarämbetets ställning gent emot Stockholms stad Kungl. Maj:t täcktes vidtagna erforderliga åtgärder för beredande av ersättning till staden för dess kostnader i och för taxeringsarbetet under tiden 1 oktober 1941—30 september 1942.

Den av överståthållarämbetet återopade sammanställningen torde såsom bilaga få fogas till dagens statsrådsprotokoll.

I anledning av överståthållarämbetets framställning har *Stockholms stadskollegium* avgivit utlåtande den 3 april 1941 samt därvid hemställt, att ersättningsbeloppet måtte för tiden 1 oktober 1941—30 september 1942 bestämmas till 335,000 kronor. Till stöd härför har stadskollegiet anfört följande.

Överståthållarämbetet förordar för tiden 1 oktober 1941—30 september 1942 ersättning, beräknad efter de grunder, som under de två senaste åren varit gällande, med ett belopp av 220,000 kronor. Stadskollegiet vill emellertid erinra om, att enligt nämnda grunder ersättning icke utgår bland annat till stadens för taxeringsorganen havda lokalkostnader. De enhetsgrunder, som år 1939 antagits, torde ej heller i övrigt kunna anses vara nu utan vidare tillämpliga. Stadskollegiet vill hänvisa till den klarläggande utredning angående stadens kostnader för taxeringsarbetet och om den skäliga fördelningen av dessa kostnader mellan staden och kronan, som företagits av 1940 års förhandlingskommission i frågan om överståthållarämbetets uppförande å riksstaten. Kommissionen beräknar de sammanlagda kostnaderna för överståthållarämbetets taxeringsavdelning under budgetåret 1941/42 till 1,293,743 kronor och finner 21 procent därav, 271,686 kronor böra bäras av staten. Härtill komma kostnaderna för skattedirektörens expedition, beräknade till 102,566 kronor, som anses böra till 65 procent, 66,668 kronor, ankomma på staten. Kommissionen finner alltså statens andel i stadens taxeringskostnader under budgetåret 1941/42 böra utgöra tillhoppa 338,354 kronor, varifrån dock synes böra avräknas vissa inkomster av sportler till ett belopp av cirka 3,000 kronor. Då kostnaderna för här ifrågavarande bestyr lära i sin helhet hänföra sig till tiden efter den 1 oktober 1941 och före den 1 juli 1942, skulle alltså en statsättning för tiden 1 oktober 1941—30 september 1942 med i runt tal 335,000 kronor vara att anse såsom skäligen.

Härefter har *överståthållarämbetet* den 8 april 1941 ånyo yttrat sig i ärendet. Ämbetet anför därvid följande.

Sedan *överståthållarämbetet* avlät sin framställning av den 4 mars 1941 har chefen för socialdepartementet, enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande, den 14 mars 1941 tillkallat sakkunniga med uppdrag att verkställa utredning rörande vissa organisatoriska och lönetekniska spörsmål, vilka sammanhänge med *överståthållarämbetets* uppförande å riksstaten. I proposition nr 113 har Kungl. Maj:t jämväl för riksdagen anmält, att Kungl. Maj:t icke komme att till innevarande års riksdag avlåta någon proposition om godkännande av 1940 års förhandlingskommissions förslag till fördelning mellan kronan och Stockholms stad av kostnaderna för *överståthållarämbetet*. Anledningen till att denna fråga icke nu bringas till ett slutligt avgörande torde emellertid icke vara att söka i någon tvekan rörande det riktiga i att kronan, på sätt förslaget innebär, åtager sig kostnaderna för *överståthållarämbetet* till den del ämbetsverket har en länsstyrelses funktioner eller beträffande den riktiga beräkningsgrunden av dessa kostnader i vad avser skatteavdelningen. Föredragande departementschefen anför nämligen i statsrådsprotokollet till förenämnda proposition härom.

»Jag hyser alltjämt den uppfattningen, att betydande fördelar skulle vinnas genom *överståthållarämbetets* uppförande på kronans stat. Mot de huvudprinciper, vilka ligga till grund för 1940 års förhandlingskommissions förslag i ärendet, anser jag mig icke ha anledning till erinran. Vid remissbehandlingen av förslaget har emellertid av statskontoret, riksräkenskapsverket och allmänna lönenämnden ifrågasatts, huruvida icke vissa organisatoriska och lönetekniska spörsmål böra närmare undersökas, innan ett slutgiltigt förslag förelägges riksdagen. Jag ansluter mig till denna uppfattning och har för avsikt att senare denna dag hos Kungl. Maj:t hemställa om bemyndigande att föranstalta om en dylik omprövning.

Då resultatet av denna prövning icke kan föreligga vid sådan tidpunkt, att förslag i ämnet hinner föreläggas årets riksdag, har man sålunda att för nästa budgetår utgå från ett bibehållande av gällande ordning. I det följande beräknar jag

sålunda under tre skilda anslag medel till ämbetets avlöningar och omkostnader samt till ersättningen till Stockholms stad för vissa kostnader för avlöning åt exekutionsbetjäningen m. m.»

Tidigare har, i brist på tillfredsställande beräkningsgrund, statens bidrag till kostnaderna för skatteavdelningen beräknats efter annan grund än vad som skett i förhandlingsdelegerades förslag. Sedan nu emellertid vid förhandlingar mellan kronans och stadens delegerade enighet vunnits om en rationell fördelningsgrund beträffande dessa kostnader och denna fördelningsprincip, såvitt nu är i fråga, torde ha lämnats utan erinran av de hörda myndigheterna — tvekan torde däremot föreligga rörande den ökade kostnad som enligt avtalet skulle komma att i framtiden åvila kronan i händelse skatteavdelningen icke omorganiserades — så synes det knappast billigt att staden skall behöva vänta på slutförandet av den av Kungl. Maj:t av andra grunder beslutade den 14 mars 1941 igångsatta utredningen för erhållande av ett bidrag, som motsvarar kronans andel i kostnaden för skatteavdelningens arbete såsom länsstyrelse enligt 1940 års förhandlingsdelegations beräkningar.

Under åberopande av vad sålunda anförts får överståthållarämbetet — med hänsyn till det ändrade läge vari frågan numera befinner sig — tillstyrka bifall till stadskollegiets hemställan.

I anslutning till den år 1936 genomförda omorganisationen av överståthållarämbetets avdelning för uppboresärenden till en avdelning för skatteärenden reglerades frågan om statens bidrag till täckande av Stockholms stads kostnader för taxeringen provisoriskt för en tid av tre år, räknat från och med den 1 oktober 1936. Provisoriet har därefter förlängts på ytterligare två år eller alltså intill utgången av september månad innevarande år. *Departements-
chefen.*

I sin framställning den 4 mars 1941 har överståthållarämbetet föreslagit oförändrat ersättningsbelopp, 220,000 kronor, till Stockholms stad för tiden 1 oktober 1941—30 september 1942. Sedan Stockholms stadskollegium yttrat sig i ärendet, har emellertid överståthållarämbetet, med biträdande av kollegiets förslag, förordat att ersättningsbeloppet skulle höjas till 335,000 kronor. Som motiv härför har åberopats, att enligt det förslag till kostnadsfördelning mellan staten och Stockholms stad, som avgivits av 1940 års förhandlingskommission, statens andel i kostnaden för taxeringsavdelningen vid överståthållarämbetet med dess nuvarande organisation borde uppgå till i runt tal sistnämnda belopp.

För egen del vill jag påpeka, att någon ställning ännu icke tagits till de av 1940 års förhandlingskommission föreslagna fördelningsgrunderna i här ifrågavarande avseende samt att storleken av statens andel i kostnaden för taxeringsavdelningen i allt fall blir beroende på resultatet av den utredning, som anförtrotts de av överståthållarämbetet omnämnda, den 14 mars 1941 tillkallade sakkunniga. Med hänsyn härtill anser jag mig böra tillstyrka det av ämbetet i skrivelse den 4 mars 1941 framlagda förslaget.

Bemyndigande torde alltså böra av riksdagen utverkas för Kungl. Maj:t att låta för tiden 1 oktober 1941—30 september 1942 till Stockholms stad utbetala ett belopp av 220,000 kronor under villkor, att staden för samma tid — med motsvarande undantag som hittills gällt — bestrider alla med

taxeringsarbete i Stockholm förenade kostnader, vilka enligt 145 § taxeringsförordningen eller 13 § förordningen om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet skola bestridas av statsmedel.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

bemyndiga Kungl. Maj:t att för tiden 1 oktober 1941—30 september 1942 medgiva, att i stället för ersättning, som jämlikt 145 § taxeringsförordningen eller 13 § förordningen om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet skall utgå av statsmedel till personer, som biträtt med taxeringsarbete i Stockholms stad, visst bestämt belopp må utbetalas till staden under huvudsakligen de villkor och förutsättningar, som i det föregående angivits.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Birger Öhman.

Bilaga.

P. M.

**med beräkningar till grund för statens bidrag till Stockholms stad
för taxeringsarbetet från och med den 1 oktober 1941.**

Av kronoombuden år 1940 voro 38 tjänstemän inom över-
ståthållarämbetet.

För dessa beräknades liksom 1939 1,500 kronor för var och en, $38 \times 1,500 =$	kronor	57,000
Antalet deklARATIONER, som år 1939 utgjorde 380,819, har ökat till 389,617. 1939 utgjorde den beräknade kostnaden för taxeringsarbetet (bortsett från prövningsnämnden) 58,243 kronor. Efter höjning av detta belopp i proportion till ökningen av antalet deklARATIONER blir kostnaden ..	»	60,588
Kostnaden för prövningsnämnden beräknades 1939 till 29,600 kronor. Antalet paragrafer i prövningsnämndens protokoll var 1939 2,498 och 1940 2,639. Ökningen mot- svarar 5.64 procent av 1939 års antal. Kostnaden utföres därför med	»	31,269
Lägges härtill tidigare fastställda	»	70,000
erhålles ett belopp å	Summa kronor	218,857.

Stockholm i överståthållarämbetet för skatteärenden den 4 mars 1941.